

GODKENDELSE AF ENERGINETS ÆNDREDE VILKÅR OG BETINGELSER FOR BALANCEANSVARLIGE AKTØRER

RESUMÉ

Forsyningstilsynet godkender med denne afgørelse Energinet Elsystemansvar A/S' (Energinets) ændrede vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører samt en supplerende afregningsmekanisme. De ændrede vilkår og betingelser er anmeldt til Forsyningstilsynet den 22. december 2020, og en revidering af de ændrede vilkår og betingelser er tilsendt Forsyningstilsynet den 9. februar 2021.

Anmeldelsen er en konsekvens af EU-forordningen om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet (EBGL), hvoraf det følger, at hver transmissionssystemoperatør (TSO) skal opdatere sin balanceafregning til at benytte etprisafregning for alle ubalancer, og alle ubalancer skal indgå i en samlet balanceposition.

I Danmark fremgår reglerne for balanceafregning af Energinets forskrifter. Reglerne for balanceafregning er tidligere godkendt af Forsyningstilsynet den 18. december 2019 som en del af vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører.

Det fremgår af anmeldelsen, at overgangen til afregning af ubalance med én pris vil foregå synkront blandt de nordiske TSO'er, hvilket er planlagt til 1. november 2021.

De ændrede vilkår og betingelser indebærer, at der skal udregnes én samlet ubalanceposition pr. balanceansvarlig aktør pr. ubalanceområde og pr. ubalanceafregningsperiode. Ubalanceområderne er Vestdanmark og Østdanmark, og ubalanceafregningsperioden er for nuværende én time, mens den fra den 22. maj 2023 vil være ét kvarter.

Der har hidtidigt været forskellige priser for produktion samt handel og forbrug, men med de ændrede vilkår og betingelser indføres etprisafregning for alle ubalancer, dvs. én pris pr. ubalanceområde pr. ubalanceafregningsperiode. Overskud og underskud af strøm i forhold til balancen vil således blive afregnet til den samme pris, dvs. en balanceansvarlig aktør med overskud af strøm vil modtage betaling, mens en balanceansvarlig aktør med underskud af strøm vil skulle betale for ubalancen. Hvis prisen er negativ, er dette omvendt.

De ændrede vilkår og betingelser indebærer, at alle ubalancer skal indgå i en samlet balanceposition, hvilket betyder, at det ikke længere vil være teknisk muligt for Energinet at opkræve særskilte gebyrer eller tariffer på forskellige dele af en balanceansvarlig ak-

tørs portefølje. Energinet har derfor tillige med de ændrede vilkår og betingelser, hvorved der indføres étprisafrigning, anmeldt en supplerende afregningsmekanisme for alle ubalancer til Forsyningstilsynets godkendelse. Den supplerende afregningsmekanisme vil være et beløb pr. MWh ubalance samt et ugentligt abonnement. Anmeldelsen indeholder ikke en metode til at fastsætte det fremtidige niveau for den supplerende afregningsmekanisme. Energinet har oplyst, at de vil anmelde dette særskilt til Forsyningstilsynet på et senere tidspunkt.

De ændrede vilkår for balanceansvarlige aktører er altovervejende af teknisk karakter, idet de enkelte vilkår og betingelser er detaljeret og præcist fastlagt efter EU-krav. Forsyningstilsynet har på den baggrund foretaget en prøvelse af, om Energinets anmeldelse opfylder EU-kravene til vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører. Forsyningstilsynet har yderligere foretaget en vurdering af, om den supplerende afregningsmekanisme lever op til EU-kravene for sådanne mekanismer.

Forsyningstilsynet vurderer, at ændringerne i vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører er konsekvensrettelser i forhold til EBGL. Denne fastsætter, at den balanceansvarlige part har én endelig position, og at alle TSO'er skal opstille regler for beregning af ubalanceprisen, som kan være positiv, nul eller negativ.

Forsyningstilsynet vurderer, at den supplerende afregningsmekanisme overholder kravene fastsat i EBGL om, at en særskilt afregning fra ubalanceafregningen. Tilsynet lægger her vægt på, at den supplerende afregningsmekanisme netop ikke inkluderes i afregningsprisen for ubalancer, samt at den gælder for alle de balanceansvarlige parter i Danmark, herunder også produktion.

Forsyningstilsynet bemærker, at fastlæggelsen af det fremtidige niveau for den supplerende afregningsmekanisme er vigtigt i forhold til at sikre, at de balanceansvarlige aktører kun betaler for udgifter til balancering. Forsyningstilsynet noterer sig, at metoden for fastlæggelse af niveauet vil blive anmeldt af Energinet på et senere tidspunkt.

Forsyningstilsynet godkender Energinets anmeldelse af ændringer til vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører samt den supplerende afregningsmekanisme.

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender de ændrede vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører, som Energinet Elsystemansvar A/S (Energinet) den 9. februar 2021 har anmeldt til Forsyningstilsynets godkendelse medfør af artikel 18 i Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet som ændret ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/280 af 22. februar 2021 om ændring af forordning (EU) 2015/1222, (EU) 2016/1719, (EU) 2017/2195 og (EU) 2017/1485 for at bringe dem i overensstemmelse med forordning (EU) 2019/943 (EBGL).

Forsyningstilsynet godkender ligeledes at der indføres en supplerende afregningsmekanisme, som Energinet har anmeldt til Forsyningstilsynets godkendelse den 9. februar

december 2021 i medfør af EBGL artikel 44, stk. 3, idet metoden for fastsættelse af niveauet for en sådan mekanisme ikke godkendes med denne afgørelse.

Godkendelsen af de ændrede vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører er sket i medfør af EBGL artikel 5, stk. 4, litra c, jf. artikel 6, stk. 3, 2. og 3. pkt., jf. artikel 17, stk. 1 og 2, artikel 18, stk. 6, litra a-k, og artikel 54 stk. 3, litra a.

Godkendelsen af den supplerende afregningsmekanisme er sket i medfør af artikel 5, stk. 4, litra g, jf. artikel 44, stk. 1 og 3, og artikel 54 stk. 3, litra a.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om Energinets metode om ændrede vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører samt en supplerende afregningsmekanisme kan godkendes i henhold til EBGL.

De ændrede vilkår og betingelser er en konsekvens af afgørelse nr. 18/2020 om en harmonisering af ubalanceafregningsreglerne (ISH) truffet af EU-agenturet om samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder (ACER) den 15. juli 2020¹. Det fremgår af EBGL artikel 52-54 samt af ACER's omtalte afgørelse (Afgørelse 18/2020), at hver TSO skal opdatere sin ubalanceafregning til at benytte etprisafregning for alle ubalancer, og at alle ubalancer skal indgå i en samlet balanceposition.

Reglerne for ubalanceafregning blev godkendt af Forsyningstilsynet den 18. december 2019 som en del af Energinets vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører, jf. EBGL artikel 18. De ændrede vilkår og betingelser, som Energinet har anmeldt den 22. december 2020 med revidering den 9. februar 2021, vedrører dermed ændringer til forskrifterne C1, C2, der indeholder regler for ubalanceafregning, og C3, som primært retter sig mod balanceansvarlige aktører, el-leverandører og netvirksomheder.

Som en konsekvens af, at alle ubalancer skal indgå i en samlet balanceposition, vil det ikke længere være teknisk muligt for Energinet at opkræve særskilte gebyrer eller tariffer på forskellige dele af en balanceansvarlig aktørs portefølje. Energinet har derfor samtidigt anmeldt princippet om en supplerende afregningsmekanisme for alle ubalancer, jf. EBGL artikel 44, stk. 3, til Forsyningstilsynets godkendelse. I Energinets metode er den supplerende afregningsmekanisme kaldt "ubalancegebyr", da den erstatter det eksisterende ubalancegebyr. Forskellen er, at den anmeldte supplerende afregningsmekanisme skal betales på alle ubalancer, mens det eksisterende ubalancegebyr ikke betales på ubalancer på produktion.

¹ Afgørelsen kan tilgås her: <https://acer.europa.eu/documents/official-documents/individual-decisions>

I baggrundsafsnittet nedenfor er der redegjort nærmere for baggrunden for ændringerne til vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører samt en supplerende afregningsmekanisme (under ét betegnet som metoden).

SAGSFORLØB

Energinet anmeldte den 22. december 2020 ændrede vilkår og betingelser for balanceansvar samt en supplerende afregningsmekanisme til Forsyningstilsynets godkendelse.

Den 29. januar 2021 gjorde Forsyningstilsynet i e-mail Energinet opmærksom på, hvad der for tilsynet fremstod som en fejl i redegørelsen i metoden for afregningen for ubalancer.

Efter en vurdering af Energinets besvarelse sendt den 1. februar 2021 af Forsyningstilsynets mail af 29. januar 2021 anmodede tilsynet Energinet om at sende en metode med redaktionelle ændringer, således at de identificerede fejl var rettet. Tilsynet anførte i den sammenhæng, at en således revideret metode ikke skulle ses som en genanmeldelse og ikke ville have betydning for tilsynets sagsbehandlingstid.

Energinet sendte herefter en revideret version af metoden til Forsyningstilsynet den 9. februar 2021. Denne afgørelse omhandler således den reviderede metode anmeldt den 9. februar 2021. Energinets metode anmeldt den 9. februar 2021 vedlægges som bilag 1.

Forsyningstilsynet havde Energinets metode i offentlig høring i perioden 9. februar til 3. marts 2021. Forsyningstilsynet modtog høringssvar fra Dansk Energi, Ørsted og Wind Denmark.

Energinet besvarede ved mail af 28. april, 7. maj og 2. juni 2021 en række opklarende spørgsmål fra Forsyningstilsynet med hensyn til metodens indhold, herunder samspillet mellem metoden og metoden godkendt af ACER ved den ovennævnte afgørelse 18/2020. Energinets besvarelse af 28. april 2021 indeholdt endvidere et høringsnotat, hvori Energinet kommenterede de modtagne høringssvar fra Dansk Energi, Ørsted og Wind Denmark, som Forsyningstilsynet havde partshørt Energinet over den 15. april 2021.

Indholdet af den reviderede metode af 9. februar 2021 med de uddybende forklaringer dertil, der er indeholdt i Energinets besvarelser, er gengivet nedenfor i afsnittet "Metodens indhold"

Forsyningstilsynet oplyste i en mail sendt den 25. august 2021 til Energinet, at tilsynet forventede at kunne træffe en afgørelse i sagen i oktober 2021.

Energinet har oplyst over for Forsyningstilsynet den 2. september 2021, at en godkendelse af metoden senest den 1. oktober 2021 var nødvendig for at få de praktiske forhold på plads forud for en overgang til en afregning af ubalancen pr. 1. november 2021. Energinet har i den sammenhæng peget på, at det følger af EBGL artikel 5, stk. 6, 3. pkt., sammenholdt med artikel 5, stk. 4, litra c og g, at Forsyningstilsynet skal træffe afgørelse

senest seks måneder efter Energinets anmeldelse af metoden til Forsyningstilsynets godkendelse.

Forsyningstilsynet oplyste den 8. september 2021 telefonisk over for Energinet, at tilsynet næppe kunne nå at træffe afgørelse inden 1. oktober 2021, men at tilsynet arbejdede efter at kunne sende et afgørelsesudkast i partshøring og offentlig høring i ugen, der starter den 20. september 2021.

BAGGRUND

Det er nødvendigt, at energisystemet altid er i balance, dvs. at forbruget af elektricitet altid skal matches af en tilsvarende produktion af elektricitet. I dag afregnes ubalancer pr. time og dækkes af transmissionssystemoperatørernes reservemekanismer. En balanceansvarlig aktørs balanceposition er det samlede overskud eller underskud af strøm for en given time på tværs af produktion, forbrug, køb og salg.

Gennem balanceafregningen afklares det, hvor meget den balanceansvarlige aktør skal betale til eller modtage af transmissionssystemoperatøren for at have for meget strøm eller mangle strøm i sin balanceposition. At balanceafregningen skal ske med etprisafregning betyder, at alle balanceansvarlige aktører afregnes til samme pris, uanset om de mangler eller har for meget strøm i deres balanceposition i forhold til den såkaldte produktionsplan, som de har indmeldt til Energinet forinden. Nogle balanceansvarlige aktører vil betale denne ene pris, og andre vil modtage denne ene pris, alt efter deres ubalanceposition og om prisen er negativ eller positiv.

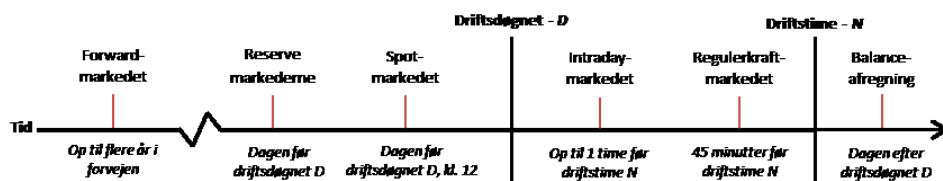
Afregning af ubalancer skal ifølge EBGL sikre, at balanceansvarlige parter støtter systembalancen på en effektiv måde, og at markedsdeltagerne tilskyndes til at overholde og/eller bidrage til at genoprette systembalancen. Ubalancepriserne bør afspejle realtidsværdien af energi for at klargøre balancemarkederne til integration af stigende andele af forskellige former for vedvarende energi.

I Danmark har Energinet ansvaret for balancen i det danske el-system. Energinet sørger ved mindre udsving i den normale drift for at balancere markedet ved køb af systemydelse til op- og nedregulering på regulerkraftmarkedet for at sikre en stabil og sikker drift af elsystemet.

Systemydelse er opdelt i reserver (kapacitet og energi) og systembærende egenskaber. Disse systemydelse kompenserer for ubalancer, som det ikke har været muligt for de balanceansvarlige aktører at afdække i markedet forinden, dvs. på intraday-markedet, eller for ubalancer opstået pga. uforudsigelige hændelser.

Elmarkederne, herunder handelsvinduerne fremgår nedenfor af figur 1:

FIGUR 1 | ELMARKEDERNE

Størstedelen af de danske balanceringsreserver består af manuelle reserver (mFRR), som Energinet anvender til at opretholde balancen og dermed frekvensen i elsystemet.

Manuelle reserver handles på et fælles nordisk regulerkraftmarked. Begrebet manuelle reserver dækker over den kapacitet, som aktørerne efter aftale med Energinet reserverer til manuel balancering af systemet i selve driftstimen. De manuelle reserver sikrer ved en aktivering opretholdelsen af balancen over længere perioder med ikke-planlagte udsving i produktion eller forbrug. Dette sker f.eks. ved driftsstop på et kraftværk eller ved uforudsete ændringer i vindmøllernes produktion.

Energinet kan i tilfælde, hvor der mangler reserver, gennemføre såkaldte afhjælpende tiltag. Energinet kan herunder beordre elkraftværker i drift. Energinet vil dermed kunne modvirke, at manglende reserver i yderste konsekvens vil kunne medføre automatisk afkobling af elforbruget eller af produktionsanlæg.

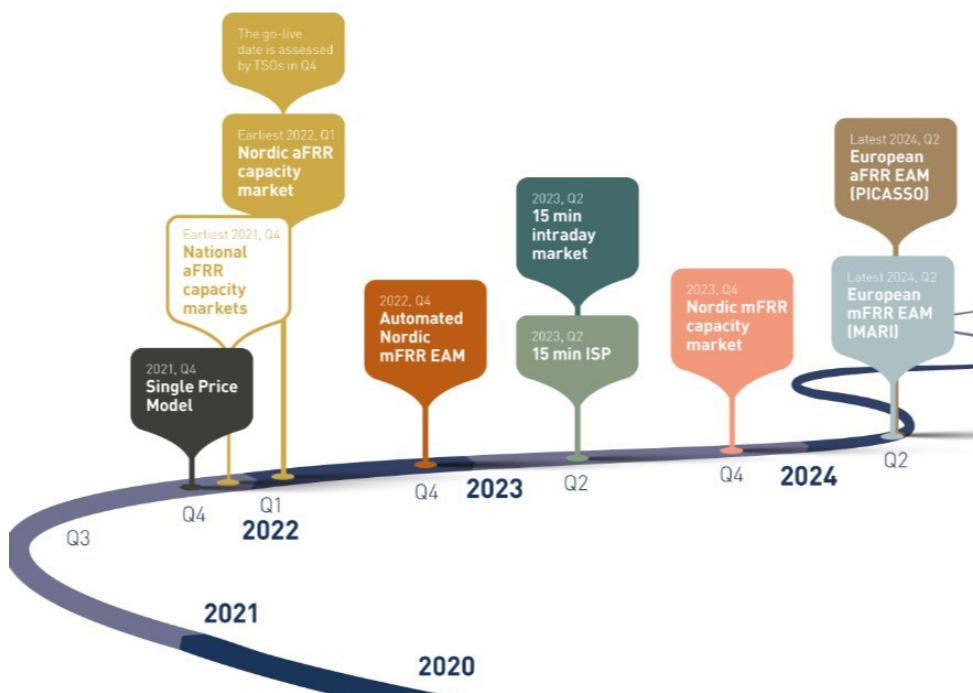
NBM-PROGRAMMET

De nordiske TSO'er er i færd med en række ændringer af det nordiske balancemarked, og den måde det nordiske elsystem drives på. Arbejdet sker i en række projekter, som TSO'erne som et samlet program kalder Nordic Balancing Model (NBM)².

NBM-programmet skal skabe et fælles nordisk design for det fremtidige balancemarked, samt de driftsprocesser og IT-systemer, der hører til. Ud over overgang til ét-prismodel for afregning af ubalancer, som denne afgørelse omhandler, omfatter NBM-programmet også overgangen til en 15-minutters periode for afregning af ubalancer og et fælles nordisk marked for automatisk og manuel balancekapacitet. Efter TSO'ernes plan skal ubalanceafregningen overgå til ét-prismodel i hele Norden den 1. november 2021. Figur 2 nedenfor viser centrale milepæle i NBM-programmet.

² TSO'erne har oprettet en hjemmeside for NBM: <https://nordicbalancingmodel.net/>

FIGUR 2 | MILEPÆLE FOR NORDIC BALANCING MODEL

Note: Ændringerne til vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører fremgår i figuren som "Single Price Model"

Kilde: https://nordicbalancingmodel.net/wp-content/uploads/2021/09/Status-of-the-NBM-Roadmap_reference-group-3_2021.pdf tilgået den 17. september 2021

KOORDINEREDE ANSØGNINGER I NORDEN

Det fremgår af metoden, at overgangen til afregning af ubalance med én pris vil foregå synkront blandt de nordiske TSO'er som et led i NBM-programmet og er planlagt til 1. november 2021.

Anmodningen om ændring af de ændrede vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører er national, men sker som led i NBM-programmet på baggrund af koordinerede ansøgninger fra TSO'erne i Danmark, Finland og Sverige til de pågældende landes regulatorer, herunder Forsyningstilsynet i Danmark, der herefter træffer hver sin nationale afgørelse.

Årsagen til de koordinerede anmeldelser er tillige, at de nordiske TSOer benytter et fælles system til afregning af ubalancer i ramme af det fælles nordiske selskab eSett³.

EBGL har først siden den 1. august 2021 fundet anvendelse i Norge, og den norske TSO, Statnett, har derfor ifølge Forsyningstilsynets oplysninger endnu ikke anmodet den norske regulator, NVE-RME om en ændring af vilkår og betingelser for de balanceansvarlige aktører. Den norske TSO, Statnett, deltager imidlertid i NBM-programmet, og Statnett følger derfor implementeringsplanen for NBM. Forsyningstilsynet forventer, at Statnett vil anmelde vilkår og metoder efter EBGL, herunder med henblik på at kunne overgå til étprismodellen ligesom Energinet og TSOerne i Finland og Sverige. Dette vil således ske som led i udmøntningen af EBGL i Norge pr. 1. august 2021.

METODENS INDHOLD

Metoden består i ændrede vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører samt en supplerende afregningsmekanisme for de balanceansvarlige parter.

Ændringerne til vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører vedrører dele af, hvordan ubalancer opgøres og afregnes. For nuværende er balanceansvar for produktion samt forbrug og handel opdelt. Hver af disse porteføljer af ubalance bliver afregnet separat.

Med metoden skal der i stedet udregnes én samlet ubalanceposition pr. balanceansvarlig aktør pr. ubalanceområde og pr. ubalanceafregningsperiode. Ubalanceområderne er Vestdanmark og Østdanmark, og ubalanceafregningsperioden er for nuværende én time, mens den fra den 22. maj 2023 vil være 15 minutter.

Hvor der hidtil har været forskellige priser for afregning af ubalancer for produktion samt handel og forbrug, vil der med metoden blive indført étprisaafregning for alle ubalancer, dvs. én pris pr. ubalanceområde pr. ubalanceafregningsperiode. Hvis en balanceansvarlig aktør har overskud af strøm i ubalance, modtager aktøren denne ene pris, og hvis aktøren har underskud af strøm i ubalance, betaler aktøren denne ene pris. Hvis prisen er negativ, og aktøren har overskud af strøm i ubalance, betaler aktøren denne ene pris. Hvis aktøren har underskud af strøm i balance, modtager aktøren denne ene pris.

Balanceafregningen fastsættes desuden på den måde, at den udelukkende foretages som den timevise forskel mellem den balanceansvarlige aktørs handler og målt forbrug/produktion. Den balanceansvarlige aktørs indmeldte produktionsplan vil derfor ikke længere være en del af balanceafregningen.

Som en konsekvens af de anmeldte ændringer indføres der én kreditramme for de balanceansvarlige aktører, da der med kun én ubalanceposition fremover kun vil skulle beregnes én kreditramme pr. balanceansvarlig aktør. Der har hidtidigt været anvendt tre

³ Se nærmere herom i Forsyningstilsynets afgørelse truffet i forbindelse med energinets overgang til eSett: <https://forsyningstilsynet.dk/el/afgoerelser/forsyningstilsynets-afgoerelse-om-energinets-metode-anmeldelse-vedroerende-forskrifterne-c1-c2-c3-d1-og-i>

forskellige kreditrammer for henholdsvis produktion, forbrug og handel samt tre forskellige måder at beregne disse kreditrammer på, hvor vindmøller havde behov for en væsentligt større kreditramme end kraftværker.

Metoden angiver, at kreditrammen beregnes ved at tage den numeriske værdi af en balanceansvarlig aktørs samlede ubalanceafregning for den forudgående uge og gange med 3. Kreditrammen udgjorde før minimum 2 mio. kr. og vil fremover kun udgøre minimum 1 mio. kr. Energinet anfører, at formålet med denne ændring er at forsimple beregningen af kreditrammen og gøre den teknologineutral.

I dag skal de balanceansvarlige aktører med forbrugs- og/eller handelsbalanceansvar betale en supplerende afregningsmekanisme (i metoden kaldet "ubalancegebyr") for deres faktiske forbrugs- og/eller handelsubalancer. Med ændringerne til metoden vil der ikke længere være særskilte ubalancepositioner for forbrug, handel og produktion, men derimod én fælles ubalanceposition pr. balanceansvarlig aktør, hvilket indebærer, at den supplerende afregningsmekanisme skal betales for alle ubalancer, herunder også produktion. Betalingen af den supplerende afregningsmekanisme ligger således udover étprisaafregningen for ubalancepositionen. Etprisaafregningen dækker Energinets indkøb af balanceenergi, mens den supplerende afregningsmekanisme blandt andet kan dække indkøb af kapacitet og administrationsomkostninger.

Det nuværende niveau for den supplerende afregningsmekanisme er 1 kr./MWh samt et ugentligt abonnement og ændres ikke med denne afgørelse.

Energinet har oplyst, at de vil anmelde metode for hvordan niveauet skal fastsættes, og at Energinet vil samarbejde med de øvrige nordiske TSO'er om på sigt at inkludere et såkaldt "scarcity component" eller knaphedskomponent i niveauet af den supplerende afregningsmekanisme, som anført i artikel 9, stk. 6, litra a, i metoden godkendt ved ACER's afgørelse (18/2020) og til opfyldelse af kravene indeholdt i EBGL artikel 44 stk. 3, til en supplerende afregningsmekanisme, som kan anmeldes til godkendelse hos den relevante regulerende myndighed. Efter artikel 44, stk. 3, kan indtægterne fra en sådan supplerende afregningsmekanisme anvendes til afregning af omkostninger i forbindelse med anskaffelse af balanceringsreserver, administrationsomkostninger og andre omkostninger ved balancering.

SAMMENHÆNGEN MED ENERGINETS EFFKTUBALANCEAFREGNING

Energinet har i forbindelse med Forsyningstilsynets vurdering af metoden oplyst over for Forsyningstilsynet, at metoden ikke omhandler Energinets såkaldte effektubalanceafregning.

Energinet har oplyst, at Energinet benytter indtægten fra effektubalanceafregningen til finansiering af indkøb af balancekapacitet. Energinet har supplerende oplyst, at indtægten anvendes til Energinets forpligtelse til at sikre forsyningssikkerheden. Effektubalanceafregningen er helt adskilt fra ubalanceafregningen, idet at den udelukkende beregnes ud fra forskellen mellem en aktørs indsendte effektplan og den faktiske produktion. En balanceansvarlig aktør kan dermed godt være i balance i effektbalanceregnskabet, men være i ubalance jf. ubalanceafregningen – eller omvendt. Dermed adskiller afregningen sig for anvendelsesområdet for den anmeldte metode og for metoden godkendt

af ACER ved afgørelse 18/2020, da disse metoder udelukkende vedrører ubalanceafregningen.

SAGENS PARTER

Forsyningstilsynet har i forbindelse med sagens behandling vurderet, hvem der kan anses som part(er) i sagen.

Forsyningstilsynet anser Energinet Elsystemansvar A/S (CVR nr. 39314959) som part i sagen i forvaltningsretlig forstand, idet afgørelsen fastlægger rammerne for, hvornår Energinet senest skal implementere ISP15.

Forsyningstilsynet lægger i den sammenhæng til grund, at Myndighedsenheden hos Energinet, som er en del af Energinets koncern-moderselskab som selvstændig offentlig virksomhed (SOV) (CVR nr. 28980671), er partsrepræsentant for Energinet Elsystemansvar A/S.

Forsyningstilsynet anser også Statnett, Svenska kraftnät og Fingrid som parter i forvaltningslovens forstand, idet nærværende godkendelse vil have væsentlig og individuel interesse for disse tre andre transmissionssystemoperatører, da godkendelsen er en forudsætning for deres overgang til étprisafregning pr. 1. november 2021 som led i NBM-programmet.

Forsyningstilsynet har på baggrund af ovenstående anmodet Myndighedsenheden hos Energinet om at tiltræde som partsrepræsentant for Statnett, Svenska kraftnät og Fingrid. Myndighedsenheden hos Energinet har indvilliget heri ifølge en e-mail, som Forsyningstilsynet har modtaget fra Myndighedsenheden den 1. september 2021.

PARTSHØRING OG OFFENTLIG HØRING

OFFENTLIG HØRING AF ANMELDELSE

Forsyningstilsynet havde metoden i offentlig høring i perioden den 9. februar 2021 til den 3. marts 2021. Forsyningstilsynet modtog høringssvar fra Ørsted, Dansk Energi og WindDenmark.

Ørsted angiver i deres høringssvar (bilag 2), at den såkaldte effektubalanceafregning er diskriminerende og bør udgå eller gentænkes. Ørsted anmoder derfor Forsyningstilsynet om at tage stilling til effektubalanceafregningen.

Ørsted vil desuden have præciseret i forskrifterne, at det ikke er nødvendigt at handle sig i balance før ubalanceafregningen.

Ud over disse to punkter er Ørsted enige i de ændringer, som Energinet har anmeldt.

Wind Denmark angiver i deres høringssvar (bilag 3), at det er problematisk, at den supplerende afregningsmekanisme (ubalancegebyret) skal betales af både producenter og

forbrugere, hvis de er i ubalance. Wind Denmark finder, at balanceafregningen ikke læn- gere vil afspejle de faktiske omkostninger til håndtering af den balanceansvarliges ubal- ancer. Det er Wind Danmarks opfattelse, at balanceafregningen bør afspejle de faktiske omkostninger, som den systemansvarlige virksomhed oplever ved håndtering af de ba- lanceansvarliges ubalancer.

Wind Denmark finder, at Energinets driftsudgifter til indkøb af reserver ikke bør finansie- res via de balanceansvarliges balanceafregning. Wind Denmark efterlyser et tydeligt retsgrundlag for, at Energinet pålægger produktionssiden omkostninger, som efter Wind Danmarks opfattelse ikke er relateret til håndtering af ubalancer fra produktionssiden.

Dansk Energi støtter i sit høringssvar (bilag 4) overgangen fra en topris- til en étpris- model, som efter Dansk Energis opfattelse vil reducere kompleksiteten og gennemsigtig- heden i afregningen.

Dansk Energi anfører desuden, at introduktionen af en supplerende afregningsmekani- sme (ubalancegebyr) ikke må blive en indtægtskilde for Energinet, men derimod skal anvendes til at skabe korrekte incitamenter og signaler til markedsaktører.

Dansk Energi finder endvidere, at den supplerende afregningsmekanisme kun skal be- tales af ubalancer, som er imod det samlede systems ubalance. Dansk Energi anfører, at hvis den betales på alle ubalancer, vil det være i modstrid med kravet om, at afreg- ningsprocessen for balanceydelse skal etablere korrekte økonomiske signaler, der re- flekterer ubalancesituation, jf. EBGL artikel 44, stk. 1, litra a, og et brud med kravet om, at afregningsprocessen for balanceydelse skal sikre økonomisk neutralitet for alle TSO'er, jf. Artikel 44, stk. 1, litra i, i EBGL.

Dansk Energi finder yderligere, at Energinet skal fremlægge dokumentation for, at den supplerende afregningsmekanisme ikke gør, at Energinet får dækket deres udgifter til balancering af elsystemet dobbelt. Både gennem systemtariffen og gennem den sup- plerende afregningsmekanisme. Dansk Energi er også imod, at niveauet for den sup- plerende afregningsmekanisme bliver harmoniseret i Norden.

I begrundelsen har Forsyningstilsynets inddraget de tre omtalte høringssvar samt Ener- ginets bemærkninger til de tre høringssvar, som tilsynet har partshørt Energinet over.

PARTSHØRING OG OFFENTLIG HØRING AF UDKAST TIL AFGØRELSE

Forsyningstilsynet havde udkast til afgørelse om godkendelse af Energinets anmeldte metode i partshøring og offentlig høring i perioden xx-yy 2021.

Den offentlige høring blev gennemført for at oplyse sagen gennem indhentelse af hø- ringsvar fra markedsaktører, som har en interesse i sagen og en særlig indsigt i området, som metoden vedrører.

RETSGRUNDLAG

Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet som ændret ved Kommissionens

gennemførelsesforordning (EU) 2021/280 af 22. februar 2021 om ændring af forordning (EU) 2015/1222, (EU) 2016/1719, (EU) 2017/2195 og (EU) 2017/1485 for at bringe dem i overensstemmelse med forordning (EU) 2019/943 (herefter EBGL)

I præambelbetragtning 17 beskrives det generelle formål med ubalanceafregning efter EBGL

17. Det overordnede mål med afregning af ubalancer er at sikre, at balanceansvarlige parter støtter systembalancen på en effektiv måde, og at markedsdeltagerne tilskyndes til at opretholde og/eller bidrage til at genoprette systembalancen. Denne forordning fastsætter regler for afregning af ubalancer, der sikrer, at den foretages på et ikke-diskriminerende, retfærdigt, objektivt og gennemsigtigt grundlag. For at klargøre balancemarkederne og det overordnede energisystem til integration af stigende andele af forskellige former for vedvarende energi bør ubalancepriserne afspejle realtidsværdien af energi.

"Ubalance" er defineret i EBGL artikel 2, nr. 8, mens ubalanceafregning er defineret i EBGL artikel 2, nr. 9.

Artikel 2

Definitioner

Med henblik på denne forordning finder definitionerne i artikel 2 i direktiv 2009/72/EF, artikel 2 i forordning (EF) nr. 714/2009, artikel 2 i Kommissionens forordning (EU) nr. 543/2013, artikel 2 i Kommissionens forordning (EU) 2015/1222, artikel 2 i Kommissionens forordning (EU) 2016/631, artikel 2 i Kommissionens forordning (EU) 2016/1388, artikel 2 i Kommissionens forordning (EU) 2016/1447, artikel 2 i Kommissionens forordning (EU) 2016/1719, artikel 3 i Kommissionens forordning (EU) 2017/1485 og artikel 3 i Kommissionens forordning (EU) 2017/2196 anvendelse.

I denne forordning forstås endvidere ved:

[...]

8) »ubalance«: *en energimængde beregnet for en balanceansvarlig part, som udgør forskellen mellem den tildelte mængde, den balanceansvarlige part er blevet tildelt, og den endelige position for denne balanceansvarlige part, herunder en eventuel regulering af ubalancer, som den balanceansvarlige part har været genstand for, inden for en bestemt periode for afregning af ubalancer*

9) »afregning af ubalancer«: *en finansiel afregningsmekanisme til debitering eller kreditering af balanceansvarlige parter for deres ubalancer*

EBGL artikel 5 omhandler anmeldelse og godkendelse af vilkår, betingelser og metoder, dvs. bl.a. en metode, som godkendes med denne afgørelse. I EBGL artikel 5, stk. 4, jf. stk. 1, fastlægges de vilkår og metoder, hvis regulatoriske godkendelse sker nationalt:

Artikel 5

Godkendelse af vilkår, betingelser og metoder for TSO'er

1. Hver enkelt regulerende myndighed eller agenturet, alt efter hvad der er relevant, godkender de vilkår og betingelser eller metoder, som TSO'erne har udarbejdet, i henhold til stk. 2, 3 og 4. Inden agenturet eller de relevante regulerende myndigheder godkender vilkår og betingelser eller metoder, reviderer de om nødvendigt forslagene efter høring af de respektive TSO'er for at sikre, at de er i overensstemmelse med formålet med denne forordning og bidrager til markedsintegration, ikkediskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked.

[...]

4. Forslag til følgende vilkår og betingelser eller metoder samt ændringer heraf godkendes sag for sag af hver enkelt regulerende myndighed i hver af de berørte medlemsstater:

- a) undtagelsen til at offentliggøre oplysninger om tilbudte priser på balanceringsenergi eller balanceringskapacitet af hensyn til frygten for markedsmissbrug, jf. artikel 12, stk. 4

[...]

- c) vilkår og betingelser for balancering, jf. artikel 18 d) definition og anvendelse af specifikke produkter, jf. artikel 26, stk. 1

[...]

- g) om nødvendigt den supplerende afregningsmekanisme, der er adskilt fra afregningen af ubalancer, til afregning af omkostninger i forbindelse med anskaffelse af balanceringskapacitet, administrationsomkostninger og andre omkostninger vedrørende balancering med balanceansvarlige parter, jf. artikel 44, stk. 3

[...]

6. Hvor godkendelsen af vilkår og betingelser eller metoder i henhold til stk. 3 eller ændringer i henhold til artikel 6 kræver, at mere end én regulerende myndighed træffer en afgørelse, rådfører, samarbejder og koordinerer de relevante regulerende myndigheder tæt med hinanden med henblik på at nå til enighed. Hvis agenturet afgiver en udtalelse, skal den relevante regulerende myndighed tage denne udtalelse i betragtning. De regulerende myndigheder eller, såfremt det er kompetent, agenturet træffer afgørelse om de fremlagte vilkår og betingelser eller metoder i henhold til stk. 2, 3 og 4 senest seks måneder efter, at agenturet eller den relevante regulerende myndighed eller, hvor det er relevant, den sidste berørte regulerende myndighed har

modtaget de omhandlede vilkår og betingelser eller metoder. Fristen løber fra dagen efter den dag, hvor forslaget blev fremlagt for agenturet i henhold til stk. 2, for den sidste berørte regulerende myndighed i henhold til stk. 3 eller, hvor det er relevant, for den enkelte relevante regulerende myndighed i henhold til stk. 4.

Efter EBGL artikel 6, stk. 3, 2. og 3. kan transmissionssystemoperatører anmelde ændringer til metoder til regulatorisk godkendelse.

Artikel 6

Godkendelse af vilkår og betingelser eller metoder for TSO'er

[...]

3. *Agenturet eller de regulerende myndigheder kan, alt efter hvem der er ansvarlig for vedtagelsen af vilkår og betingelser eller metoder i henhold til artikel 5, stk. 2, 3, og 4, anmode om forslag til ændringer af disse vilkår og betingelser eller metoder og fastsætte en frist for fremlæggelse af forslagene. TSO'er, der er ansvarlige for at udarbejde et forslag til vilkår og betingelser eller metoder, kan fremlægge forslag om ændringer heraf for de regulerende myndigheder og agenturet. Forslagene om ændring af vilkår og betingelser eller metoder sendes i høring i overensstemmelse med proceduren i artikel 10 og godkendes i overensstemmelse med proceduren i nærværende artikel 4 og 5.*

EBGL artikel 17 omhandler de balanceansvarlige parters rolle, herunder deres ansvar for at være i balance og med deraf følgende økonomisk ansvar for ubalancer.

Artikel 17

De balanceansvarlige parters rolle

1. Alle balanceansvarlige parter skal i driftsøjeblikket bestræbe sig på at være i balance eller bidrage til, at elsystemet er i balance. De nærmere krav vedrørende denne forpligtelse skal fastlægges i forslaget til vilkår og betingelser for balancering i henhold til artikel 18.

2. Alle balanceansvarlige parter er økonomisk ansvarlige for ubalancer, der skal afregnes med den tilsluttende TSO.

[...]

Efter EBGL artikel 18 skal transmissionssystemoperatørerne anmelde vilkår og betingelser for leverandører af balanceringstjenester og for balanceansvarlige parter til regulatorisk godkendelse i den relevante medlemsstat. Bestemmelsen fastlægger endvidere,

hvad disse vilkår skal indeholde. De dele af bestemmelsen, der er af relevans for denne afgørelse er citeret nedenfor

Artikel 18

Vilkår og betingelser for balancering

1. Senest seks måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse og for alle balanceområder i en medlemsstat udformer TSO'erne i denne medlemsstat et forslag til:

- a) vilkår og betingelser for leverandører af balanceringstjenester
- b) vilkår og betingelser for balanceansvarlige parter.

[...]

3. I forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balanceringstjenester og balanceansvarlige parter skal alle TSO'er:

- a) koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser
- b) overholde rammerne for etablering af europæiske platforme for udveksling af balanceenergi og for processen til udligning af modsatrettede ubalancer i henhold til artikel 19, 20, 21 og 22
- c) inddrage andre DSO'er og andre interesserede parter i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget og tage højde for deres synspunkter, uden at dette berører den offentlige høring i henhold til artikel 10.

4. Vilkårene og betingelserne for leverandører af balanceringstjenester skal:

- a) fastlægge rimelige og begrundede krav til levering af balanceringstjenester
- b) give mulighed for, at aggregation af forbrugsanlæg, energilageranlæg og elproduktionsanlæg i et balanceområde udbyder balanceringstjenester i henhold til betingelserne i stk. 5, litra c)
- c) tillade, at ejere af anlæg, tredjeparter og ejere af elproduktionsanlæg, der anvender konventionelle og vedvarende energikilder, samt ejere af energilagringenheder bliver leverandører af balanceringstjenester
- d) stille krav om, at alle bud på balanceenergi fra en leverandør af balanceringstjenester tildeles en eller flere balanceansvarlige parter med henblik på beregning af en regulering af ubalancer i henhold til artikel 49.

[...]

6. Vilkårene og betingelserne for balanceansvarlige parter skal indeholde:

- a) en fastlæggelse af balanceansvaret for alle tilslutningspunkter, således at der undgås huller eller overlap i balanceansvaret hos forskellige markedsdeltagere, der leverer tjenester til dette tilslutningspunkt
- b) kravene for at kunne blive en balanceansvarlig part
- c) kravet om, at alle balanceansvarlige parter skal være økonomisk ansvarlige for deres ubalancer, og at ubalancer skal afregnes med den tilsluttende TSO
- d) kravene til data og oplysninger, der skal indgives til den tilsluttende TSO med henblik på beregning af ubalancer

- e) reglerne for, at balanceansvarlige parter kan ændre deres planer forud for og efter lukketiden for intraday-markedet for energi i henhold til artikel 17, stk. 3 og 4
- f) reglerne for afregning af balanceansvarlige parter fastlagt i henhold til afsnit V, kapitel 4
- g) afgrænsning af et ubalanceområde i henhold til artikel 54, stk. 2, og et ubalancepriso-
mråde
- h) en frist til at færdiggøre afregningen af ubalancer med balanceansvarlige parter for en
bestemt periode for afregning af ubalancer i overensstemmelse med artikel 54
- i) konsekvenserne i tilfælde af manglende overholdelse af de vilkår og betingelser, der
gør sig gældende for balanceansvarlige parter
- j) en forpligtelse for balanceansvarlige parter til at underrette den tilsluttende TSO om
eventuelle ændringer af positionen
- k) reglerne for afregning i henhold til artikel 52, 53, 54 og 55
- l) bestemmelserne, når sådanne findes, vedrørende udelukkelse af ubalancer fra afreg-
ningen af ubalancer, når de er knyttet til restriktioner som følge af rampingbegrænsning-
er til afhjælpning af deterministiske frekvensafvigelse i henhold til artikel 137, stk. 4, i
forordning (EU) 2017/1485.

7. Alle tilsluttende TSO'er kan indføre følgende elementer i forslaget til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester eller i vilkårene og betingelserne for balanceansvarlige parter:

- a) et krav om, at leverandører af balancerings tjenester skal fremlægge oplysninger om
uudnyttet produktionskapacitet og andre balanceringsressourcer fra leverandører af
balancerings tjenester efter day-ahead-markedets lukketid og efter lukketiden for intra-
day-markedet for overførselskapacitet

[...]

- g) en anmodning om anvendelse af dobbelt prissætning for alle ubalancer på baggrund
af de betingelser, der er fastlagt i henhold til artikel 52, stk. 2, litra d), nr. i), og metoden
til anvendelse af dobbelt prissætning i henhold til artikel 52, stk. 2, litra d), nr. ii).

[...]

I EBGL artikel 44 fastsættes generelle principper for afregning. Bestemmelsens stk. 3 giver transmissionssystemoperatørerne mulighed for at udforme et forslag til en supplerende afregningsmekanisme, der skal godkendes af den relevante regulerende myndighed, hvilket i denne sag vil sige Forsyningstilsynet.

Artikel 44

Generelle principper

1. Afregningsprocesserne skal:
 - a) fastlægge passende økonomiske signaler, der afspejler en situation med ubalance
 - b) sikre, at ubalancerne afregnes til en pris, der afspejler værdien af energi i driftsøjeblikket
 - c) tilskynde de balanceansvarlige parter til at være i balance eller bidrage til, at systemet genopretter sin balance
 - d) fremme harmoniseringen af mekanismer til afregning af ubalancer
 - e) tilskynde TSO'er til at opfylde deres forpligtelser i henhold til artikel 127, 153, 157 og 160 i forordning (EU) 2017/1485
 - f) undgå forvridende incitamenter for balanceansvarlige parter, leverandører af balancerings tjenester og TSO'er

- g) støtte konkurrencen mellem markedsdeltagerne
 - h) tilskynde leverandører af balancerings tjenester til at tilbyde og levere balancerings tjenester til de tilsluttende TSO'er
 - i) sikre, at alle TSO'er er økonomisk neutrale
-
- 2. Alle relevante regulerende myndigheder i henhold til artikel 37 i direktiv 2009/72/EF skal sikre, at alle TSO'er, der falder under deres kompetence, ikke opnår økonomisk gevinst eller påføres tab i forbindelse med det økonomiske resultat af afregningen i henhold til dette afsnits kapitel 2, 3 og 4 i reguleringsperioden som fastlagt af den relevante regulerende myndighed, samt at et eventuelt positivt eller negativt økonomisk resultat som følge af afregningen i henhold til dette afsnits kapitel 2, 3 og 4 overføres til brugerne af nettet i overensstemmelse med de gældende nationale forskrifter
 - 3. Alle TSO'er kan udforme et forslag til en supplerende afregningsmekanisme, der er adskilt fra afregningen af ubalancer, til afregning af omkostninger i forbindelse med anskaffelse af balanceringskapacitet i henhold til dette afsnits kapitel 5, administrationsomkostninger og andre omkostninger ved balancering. Den supplerende afregningsmekanisme gælder for de balanceansvarlige parter. Dette bør fortrinsvis opnås ved at indføre en funktion til prisfastsættelse på grundlag af knaphed. Hvis TSO'er anvender den anden mekanisme, skal dette begrundes i forslaget. Forslaget skal godkendes af den relevante regulerende myndighed.
 - 4. Alle tilførsler til eller udtrækninger fra en TSO's balanceområde skal afregnes enten i overensstemmelse med kapitel 3 eller kapitel 4 i afsnit V.

EBGL artikel 52-55 omhandler ubalanceafregning. Metoden for en harmonisering af ubalanceafregningen, som ACER godkendte ved sin ovennævnte afgørelse 17/2020 er således fastsat under henvisning til artikel 52, stk. 2.

Artikel 52

Afregning af ubalancer

- 1. Alle TSO'er eller i givet fald tredjeparter skal inden for deres balanceområde eller balanceområder ved behov med hver balanceansvarlig part og for hver periode for afregning af ubalancer i henhold til artikel 53 afregne alle beregnede ubalancer i henhold til artikel 49 og 54 efter den relevante ubalancepris beregnet i henhold til artikel 55.
- 2. Senest et år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er udforme et forslag med henblik på som minimum at specificere og harmonisere følgende aspekter yderligere:
 - a) beregningen af en regulering af ubalancer i henhold til artikel 49 og beregningen af en position, en ubalance og en tildelt mængde ifølge en af tilgangene i henhold til artikel 54, stk. 3
 - b) hovedelementerne i beregningen af ubalanceprisen på alle ubalancer i henhold til artikel 55, herunder eventuelt fastlæggelse af værdien af spæret aktivering af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver eller erstatningsreserver
 - c) anvendelsen af fælles ubalanceprissætning for alle ubalancer i henhold til artikel 55, hvorved der fastsættes en fast pris på positive ubalancer og negative ubalancer for hvert ubalancepris-område inden for en periode for afregning af ubalancer, og
 - d) fastlæggelse af betingelserne for og metoden for anvendelse af dobbelt ubalancepris-sætning for alle ubalancer i henhold til artikel 55, som fastsætter én pris på positive ubalancer og én pris på negative ubalancer for hvert ubalancepris-område inden for en periode for afregning af ubalancer, herunder

- i. betingelserne for, hvornår en TSO kan foreslå sin relevante regulerende myndighed i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF, at der skal anvendes dobbelt prissætning, samt hvilken begrundelse der skal anføres
 - ii. metoden til anvendelse af dobbelt prissætning.
3. Forslaget i henhold til stk. 2 kan sondre mellem selvstændige lastfordelingsmodeller og centrale lastfordelingsmodeller.
4. Forslaget i henhold til stk. 2 skal indeholde en gennemførelsesdato senest 18 måneder efter alle relevante regulerende myndigheders godkendelse i overensstemmelse med artikel 5, stk. 2.

Artikel 53

Perioder for afregning af ubalancer

1. Senest tre år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er anvende perioden for afregning af ubalancer på 15 minutter i alle balanceområder og sikre, at alle rammerne for tidsenheder for markedet stemmer overens med rammerne for perioden for afregning af ubalancer.
2. TSO'er i et synkront område kan i fællesskab anmode om en undtagelse fra kravet i stk. 1
3. Hvis de relevante regulerende myndigheder i et synkront område indrømmer en undtagelse fra kravet i stk. 1, skal de, på anmodning af TSO'erne i det berørte synkron område eller på eget initiativ, i samarbejde med agenturet og mindst hvert tredje år foretage en cost-benefit-analyse af harmoniseringen af perioden for afregning af ubalancer inden for og mellem synkron område.

Artikel 54

Beregning af ubalancer

1. Alle TSO'er skal inden for deres balanceområde eller balanceområder, hvor det er relevant, beregne den endelige position, den tildelte mængde, reguleringen af ubalancer og ubalancen:
 - a) for alle balanceansvarlige parter
 - b) for hver periode for afregning af ubalancer
 - c) for hvert ubalanceområde
2. Ubalanceområdet skal svare til balanceområde, undtagen ved en central lastfordelingsmodel, hvor ubalanceområdet kan udgøre en del af et balanceområde.
3. Indtil forslaget er gennemført i henhold til artikel 52, stk. 2, skal alle TSO'er beregne den endelige position for en balanceansvarlig part ved hjælp af en af følgende tilgange:
 - a) den balanceansvarlige part har én endelig position, der svarer til summen af dens eksterne kommercielle handelsplaner og interne kommercielle handelsplaner
 - b) den balanceansvarlige part har to endelige positioner: den første svarer til summen af dens eksterne kommercielle handelsplaner og interne kommercielle handelsplaner for produktion, og den anden til summen af dens eksterne kommercielle handelsplaner og interne kommercielle handelsplaner for forbrug
 - c) i en central lastfordelingsmodel kan en balanceansvarlig part have flere endelige positioner for hvert ubalanceområde, der svarer til produktionsplanerne for elproduktionsanlæg eller forbrugsplanerne for forbrugsanlæg.
4. Alle TSO'er skal opstille regler for:
 - a) beregning af den endelige position
 - b) fastlæggelse af den tildelte mængde
 - c) fastlæggelse af reguleringen af ubalancer i henhold til artikel 49
 - d) beregning af ubalancen

- e) den balanceansvarlige parts anmodning om genberegning af ubalancen
- 5. Der skal ikke beregnes tildelte mængder for en balanceansvarlig part, som ikke dækker tilførsler eller udtrækninger.
- 6. En ubalance skal omfatte størrelsen af og retningen på afviklingen af afregningen mellem den balanceansvarlige part og TSO'en. En ubalance kan have:
 - a) et negativt fortegn, som angiver knaphed hos den balanceansvarlige part
 - b) et positivt fortegn, som angiver et overskud hos den balanceansvarlige part

Artikel 55

Ubalance pris

1. Alle TSO'er skal opstille regler for beregning af ubalanceprisen, som kan være positiv, nul eller negativ som fastlagt i tabel 2:

Tabel 2

Betaling for ubalance

	Positiv ubalancepris	Negativ ubalancepris
Positiv ubalance	Betaling fra TSO til BRP	Betaling fra BRP til TSO
Negativ ubalance	Betaling fra BRP til TSO	Betaling fra TSO til BRP

2. Reglerne i stk. 1 skal indeholde en fastlæggelse af værdien af sparet aktivering af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver eller erstatningsreserver.
3. Alle TSO'er skal fastsætte ubalanceprisen for:
 - a) hver periode for afregning af ubalancer
 - b) deres ubalancepris-områder
 - c) hver ubalanceretning.
4. Ubalanceprisen for en negativ ubalance må ikke være lavere end enten:
 - a) den vægtede gennemsnitspris på positiv aktiveret balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver
 - b) eller, såfremt der ikke er aktiveret balanceringsenergi i nogen af retningerne i løbet af perioden for afregning af ubalancer, værdien af sparet aktivering af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver eller erstatningsreserver.
5. Ubalanceprisen for en positiv ubalance må ikke være højere end enten:
 - a) den vægtede gennemsnitspris på negativ aktiveret balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver
 - b) eller, såfremt der ikke er aktiveret balanceringsenergi i nogen af retningerne i løbet af perioden for afregning af ubalancer, værdien af sparet aktivering af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver eller erstatningsreserver.
6. Hvis der både er aktiveret positiv og negativ balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver eller erstatningsreserver i løbet af den samme periode for afregning af ubalancer, skal afregningsprisen for ubalance fastsættes for positiv ubalance og negativ ubalance på grundlag af mindst ét af principperne i stk. 4 og 5.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Denne sag angår, om Forsyningstilsynet kan godkende Energinets ændrede vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører, som Energinet den 22. december 2020 har anmeldt til Forsyningstilsynets godkendelse i medfør af artikel 18 i EBGL, og som Energinet har anmeldt i revideret form den 9. februar 2021.

Forsyningstilsynet godkendte de oprindelige krav i medfør af artikel 18 i EBGL ved en afgørelse meddelt til Energinet den 18. december 2019⁴.

Denne sag angår ligeledes den supplerende afregningsmekanisme, som Energinet har anmeldt til Forsyningstilsynets godkendelse den 22. december 2020 i medfør af EBGL artikel 44, stk. 3, og som Energinet har anmeldt i revideret form den 9. februar 2021.

Energinets anmodning sker som led i en proces, som Energinet har koordineret med TSO'erne i Finland, Norge og Sverige med henblik på, at disse fire TSO'er overgår til étprismodel for ubalanceafregning den 1. november 2021.

Forsyningstilsynet har noteret sig det oplyste fra Energinet den 2. september 2021, om at en godkendelse af metoden senest den 1. oktober 2021 er nødvendig for at få de praktiske forhold på plads forud for en overgang til en afregning af ubalancen pr. 1. november 2021.

I afsnittet om metodens indhold ovenfor er der redegjort for det af Energinet oplyste om sammenhængen mellem den anmeldte metode og Energinets effektubalanceafregning. Forsyningstilsynet har lagt disse oplysninger fra Energinet til grund. Energinet effektubalanceafregning er dermed ikke genstand for denne afgørelse og vurderes derfor ikke i det følgende.

ÆNDRINGER TIL VILKÅR OG BETINGELSER FOR BALANCEANSVARLIGE AKTØRER

Energinet har i metoden gjort rede for, hvilke afsnit i Energinets markedsforskrift C1 "Vilkår for balanceansvar", markedsforskrift C2 "Balancemarked og balanceafregning" samt markedsforskrift C3 "Planhåndtering - daglige procedurer", der er ændret. Ændringerne vil skulle opfylde de krav til de obligatoriske vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører, der er fastsat i EBGL artikel 18, stk. 6, litra a-k. Vilkårene og betingelserne skal efter disse krav indeholde

- en fastlæggelse af balanceansvaret for alle tilslutningspunkter, således at der undgås huller eller overlap i balanceansvaret hos forskellige markedsdeltagere, der leverer tjenester til dette tilslutningspunkt (litra a)
- kravene for at kunne blive en balanceansvarlig part (litra b)
- kravet om, at alle balanceansvarlige parter skal være økonomisk ansvarlige for deres ubalancer, og at ubalancer skal afregnes med den tilsluttende TSO (litra c)

⁴ <https://forsyningstilsynet.dk/el/afgoerelser/godkendelse-af-energinets-vilkaar-og-betingelser-for-leverandorer-af-balanceydelse>

- kravene til data og oplysninger, der skal indgives til den tilsluttende TSO med henblik på beregning af ubalancer (litra d)
- reglerne for, at balanceansvarlige parter kan ændre deres planer forud for og efter lukketiden for intraday-markedet for energi i henhold til artikel 17, stk. 3 og 4 (litra e)
- reglerne for afregning af balanceansvarlige parter fastlagt i henhold til EBGL, afsnit V, kapitel 4 (litra f)
- afgrænsning af et ubalanceområde i henhold til artikel 54, stk. 2, og et ubalancepris-område (litra g)
- en frist til at færdiggøre afregningen af ubalancer med balanceansvarlige parter for en bestemt periode for afregning af ubalancer i overensstemmelse med EBGL artikel 54 (litra h)
- konsekvenserne i tilfælde af manglende overholdelse af de vilkår og betingelser, der gør sig gældende for balanceansvarlige parter (litra i)
- en forpligtelse for balanceansvarlige parter til at underrette den tilsluttende TSO om eventuelle ændringer af positionen (litra j)
- reglerne for afregning i henhold til EBGL artikel 52, 53, 54 og 55 (litra k)

Forsyningstilsynet vurderer efter en gennemgang af anmeldelsen, at Energinets markedsforskrifter C1, C2 og C3 med de foreslåede ændringer fortsat opfylder de nærmere indholdsmæssige krav til de obligatoriske vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører efter EBGL artikel 18, stk. 6, litra a-k.

Forsyningstilsynet lægger i den sammenhæng vægt på, ændringerne til vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører er konsekvensrettelser i forhold til metoden godkendt ved ACERs afgørelse 18/2020. Det følger således af artikel 3, stk. 1, i metoden godkendt af ACER, at hver TSO, der anvender selvstændig lastfordelingsmodel⁵ skal beregne én endelig position, der svarer til summen af dens eksterne kommercielle handelsplaner og interne kommercielle handelsplaner i medfør af kravet herom fastsat i EBGL artikel 54 stk. 3, litra a.

Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at Energinets foreslåede ændringer ikke går ud over, hvad der allerede er fastlagt i EBGL og ACER's afgørelse 18/2020.

Det følger af EBGL artikel 17, stk. 1, at alle balanceansvarlige parter i driftsøjeblikket skal bestræbe sig på at være i balance eller bidrage til, at elsystemet er i balance, og at

⁵ Med en selvstændig lastfordelingsmodel menes. en model for planlægning og lastfordeling, hvor produktions- og forbrugsplaner samt lastfordelingen af elproduktions- og forbrugsanlæg fastlægges af disse anlægs balanceansvarlige, jf. EBGL artikel 2, nr. 17. Energinet anvender en sådan model.

de nærmere krav herfor skal fastsættes i vilkårene og betingelserne for balanceansvarlige parter efter EBGL artikel 18. Efter EBGL artikel 17, stk. 2, er alle balanceansvarlige parter økonomisk ansvarlige for ubalancer, der skal afregnes med den tilsluttende TSO.

Forsyningstilsynet vurderer, at den anmeldte étprisafregning med den supplerende afregningsmekanisme giver de balanceansvarlige aktører et incitament til at være i balance, da de alternativt betaler eller modtager en pris der er dårligere end day-ahead prisen samt de skal betale den supplerende afregningsmekanisme.

SUPPLERENDE AFREGNINGSMEKANISME

Energinet har i metoden gjort rede for, hvorfor Energinet har anmeldt en ændring af den supplerende afregningsmekanisme. Energinet har således anført, at mekanismen i dag kun betales for balancepositioner på forbrug og handel, men at der fremover ikke vil være særskilte balancepositioner, dvs. for forbrug, handel og produktion.

Det følger af EBGL artikel 44 stk. 3, at den supplerende afregningsmekanisme for de balanceansvarlige parter skal være adskilt fra ubalanceafregningen, anvendes til at dække omkostninger i forbindelse med anskaffelse af balanceringskapacitet, administrationsomkostninger og andre omkostninger ved balancering og fortrinsvis bør prisfastsættes på grundlag af knaphed eller en anden mekanisme

Forsyningstilsynet vurderer, at den supplerende afregningsmekanisme overholder kravene om at skulle afregnes særskilt fra ubalanceafregningen. Tilsynet lægger her vægt på, at den supplerende afregningsmekanisme netop ikke inkluderes i afregningsprisen for ubalancer, samt at den gælder for alle de balanceansvarlige parter i Danmark, herunder også produktion.

Forsyningstilsynet bemærker, at anvendelsen af den supplerende afregningsmekanisme ikke fremgår præcist af anmeldelsen, ligesom metoden for fastsættelse af niveauet for den supplerende afregningsmekanisme og dermed det forventede niveau af indtægter, ikke er indeholdt i den anmeldte supplerende afregningsmekanisme.

Forsyningstilsynet har noteret sig, at Energinet vil inkludere en mere præcis anvendelse af indtægterne i anmeldelsen af metoden til fastsættelse af niveauet for den supplerende afregningsmekanisme, og at dette vil ske i samråd med de andre nordiske TSO'er, og at en metode efterfølgende vil blive anmeldt til Forsyningstilsynets godkendelse.

Forsyningstilsynet vurderer, at Wind Denmarks høringssvar, hvori det anføres, at Energinets driftsudgifter til indkøb af kapacitetsreserver ikke bør finansieres via de balanceansvarliges balanceafregning, ikke kan efterkommes inden for rammerne af EBGL artikel 44 stk. 3, hvorefter den supplerende afregningsmekanisme kan anvendes til afregning af omkostninger i forbindelse med anskaffelse af balanceringskapacitet. Forsyningstilsynet finder dermed at Wind Denmarks læsning af EBGL artikel 44 stk. 3 er forkert.

Forsyningstilsynet bemærker yderligere, at en fritagelse fra at betale den supplerende afregningsmekanisme for produktion, således som Wind Denmark argumenterer for i sit høringssvar, ikke er mulig uden at opdele balancepositionen, så produktionsubalance

kan afregnes særskilt. Forsyningstilsynet vurderer, at dette ville være i modstrid med ACER's afgørelse 18/2020, som bygger på EBGL artikel 54 stk. 3, litra a, hvorefter den balanceansvarlige part har én endelig position, der svarer til summen af dens eksterne kommercielle handelsplaner og interne kommercielle handelsplaner.

Forsyningstilsynet finder, at den supplerende afregningsmekanisme netop pålægger producenter at betale deres relative andel af opstående ubalancer. Hvis en producent ikke er i ubalance, skal producenten således ikke betale den supplerende afregningsmekanisme ud over abonnementet. Hvis de danske producenter samlet set står for f.eks. 10 pct. af ubalancen, vil de med den anmeldte metode også betale for 10 pct. af den samlede supplerende afregningsmekanisme.

Forsyningstilsynet vurderer ikke, at den supplerende afregningsmekanisme er i strid med principperne for ubalanceafregning i EBGL artikel 44 stk. 1, som det ellers er anført af Dansk Energi. Principperne gælder for selve afregningen af ubalancer, som vil blive udført med étprismodellen, mens den supplerende afregningsmekanisme, som Energinet har anmeldt i medfør af EBGL artikel 44 stk. 3, er adskilt fra afregningen af ubalancer og netop ikke påvirker ubalanceafregningsprisen. Forsyningstilsynet finder, at indtægterne fra ubalanceafregningen anvendes til at dække energiaktivering, mens indtægterne fra den supplerende afregningsmekanisme er med til at betale for en del af Energinets indkøb af balancekapacitet. Øvrige systemydelse dækkes af systemtariffen.

Yderligere finder Forsyningstilsynet, at de balanceansvarlige aktører ikke generelt kan vide på forhånd, om de er i ubalance med eller mod systemet. Forsyningstilsynet vurderer derfor, at det ville være u hensigtsmæssigt at den supplerende afregningsmekanisme kun skulle betales af ubalancer, som er med systemet.

Forsyningstilsynet bemærker, at fastlæggelsen af det fremtidige niveau for den supplerende afregningsmekanisme er vigtigt for at sikre, at de balanceansvarlige aktører ikke betaler for udgifter, som ikke er angivet i EBGL artikel 44 stk. 3. Forsyningstilsynet har noteret sig, at metoden til fastsættelse af niveauet vil blive anmeldt af Energinet på et senere tidspunkt. Nærværende afgørelse indeholder imidlertid en vurdering af princippet i at have en supplerende afregningsmekanisme.

SAMMENFATNING

Forsyningstilsynet vurderer, at de med metoden anmeldte ændrede vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører altovervejende er af teknisk karakter, idet de enkelte vilkår og betingelser er detaljeret og præcist fastlagt efter EU-krav. Forsyningstilsynet har på den baggrund foretaget en prøvelse af, om Energinets anmeldelse opfylder EU-kravene til vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører. Forsyningstilsynet har yderligere foretaget en vurdering af, om den supplerende afregningsmekanisme lever op til EU-kravene for sådanne mekanismer.

Forsyningstilsynet har på grundlag af denne prøvelse vurderet, at Energinets anmeldelse opfylder de nærmere EU-krav til vilkår og betingelser og balanceansvarlige aktører.

Forsyningstilsynet godkender på baggrund af ovenstående begrundelse Energinets anmeldelse af ændringer til vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører samt den supplerende afregningsmekanisme.

SAGSBEHANDLINGSTIDEN

Energinet har oplyst over for Forsyningstilsynet, at en godkendelse af metoden senest den 1. oktober 2021 er nødvendig for at få de praktiske forhold på plads forud for en overgang til en afregning af ubalancen pr. 1. november 2021.

Energinet har i den sammenhæng peget på, at det følger af EBGL artikel 5, stk. 6, 3. pkt., sammenholdt med artikel 5, stk. 4, litra c og g, at Forsyningstilsynet skal træffe afgørelse senest seks måneder efter Energinets anmeldelse af metoden til Forsyningstilsynets godkendelse.

De omtalte bestemmelser gælder pr. den 15. marts 2021 med ikrafttrædelsen af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/280 af 22. februar 2021 om ændring af forordning (EU) 2015/1222, (EU) 2016/1719, (EU) 2017/2195 og (EU) 2017/1485 for at bringe dem i overensstemmelse med forordning (EU) 2019/943.

Gennemførelsesforordningen indeholder en række proceduremæssige til EBGL, der oprindeligt blev vedtaget som forordning 2017/2195 af 23. november 2017. Ændringerne indebærer bl.a. at Forsyningstilsynet skal iagttage en maksimal sagsbehandlingstid på seks måneder i en sag som denne.

Forsyningstilsynet har ikke iagttaget denne seks måneders frist i denne sag, uagtet at tilsynet har måttet afklare en række forhold med hensyn til indholdet og afgrænsningen af den anmeldte metode hos Energinet i løbet af foråret 2021.

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 89, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021.

Klagen skal være skriftlig og skal være indgivet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Telefon 72 40 56 00
ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid. Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget), og nævnets klagebehandling, fremgår af Energiklagenævnets hjemmeside, www.ekn.dk.

Med venlig hilsen

Carsten Smidt
Direktør

UDKAST